

SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W BANKU SPÓŁDZIELCZYM W RZESZOWIE

SPIS TREŚCI

I.	DEFINICJE POJĘĆ	3
II.	CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	3
	Cele systemu kontroli wewnętrznej	3
	Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej	3
	Funkcja kontroli	4
	Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej	4
	Kontrola realizowana na Poziomie I	4
	Kontrola realizowana na Poziomie II	4
	Kontrola realizowana na Poziomie III	5
III.	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	5
	Zarząd Banku	5
	Rada Nadzorcza Banku	6
	Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni SOZ BPS	7
	EWIDENCJA ZMIAN	8

I. DEFINICJE POJĘĆ

- 1) **Bank** – Bank Spółdzielczy w Rzeszowie;
- 2) **Zarząd Banku** – Zarząd Banku Spółdzielczego w Rzeszowie;
- 3) **Rada Nadzorcza Banku** – Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Rzeszowie;
- 4) **Komitety Audytu** – Komitety Audytu Banku Spółdzielczego w Rzeszowie;
- 5) **System Ochrony** – System Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości, którego Bank jest uczestnikiem;
- 6) **Spółdzielnia SOZ BPS / Spółdzielnia** – Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia Banku Polskiej Spółdzielczości;
- 7) **Mechanizm kontrolny** – wyróżnione w ramach funkcji kontroli, rozwiązanie lub działanie wykonywane i stosowane w ramach wszystkich trzech poziomów, w tym zwłaszcza w ramach Poziomu I, mające za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów systemu kontroli wewnętrznej;
- 8) **Standardy IIA** – Globalne Standardy Audytu Wewnętrznego wydane przez Instytut Auditorów Wewnętrznych.

II. CELE I ORGANIZACJA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 1

Cele systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, którego celem, zgodnie z art. 9c ust. 1 Prawa bankowego, jest zapewnienie:

- 1) skuteczności i efektywności działania;
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- 4) zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

§ 2

Zasady funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej funkcjonujący w Banku oparty jest o rozwiązania wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe;
- 2) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających;
- 3) Rozporządzenia Ministra Finansów Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 czerwca 2021 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz polityki wynagrodzeń w bankach;
- 4) Rekomendacji H KNF dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach;
- 5) Standardów IIA;
- 6) innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych praktyk w zakresie funkcji audytu oraz systemu kontroli wewnętrznej.

§ 3

Funkcja kontroli

1. Na funkcję kontroli składają się:
 - 1) mechanizmy kontrolne;
 - 2) niezależne monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych;
 - 3) raportowanie w ramach funkcji kontroli.
2. Bank przypisuje kluczowe mechanizmy kontrolne co najmniej procesom istotnym.
3. Bank zapewnia dokumentację funkcji kontroli w szczególności przez:
 - 1) rejestrowanie każdej operacji, transakcji, produktu i usługi oraz opis systemu, procesu, struktury organizacyjnej;
 - 2) opis, w formie matrycy funkcji kontroli, powiązania celów, o których mowa w § 1, z procesami w działalności Banku, które zostały uznane za istotne, oraz kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych.

§ 4

Struktura Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:
 - 1) Poziom I to funkcja zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
 - 2) Poziom II to co najmniej Stanowisko ds. Zgodności oraz inne stanowiska/komórki organizacyjne w strukturze organizacyjnej Banku, niezależne od procesu zarządzania ryzykiem na Poziomie I;
 - 3) Poziom III to czynności kontroli wewnętrznej, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 3 Prawa bankowego, realizowane przez Spółdzielnię na rzecz banków – uczestników Systemu Ochrony.

§ 5

Kontrola realizowana na Poziomie I

1. Kontrola realizowana na Poziomie I pozostaje w kompetencji pracowników Banku, realizujących działania operacyjne. Pracownicy odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.
2. Celem kontroli realizowanej na Poziomie I jest zapewnienie zgodności wykonywanych czynności z procedurami wewnętrznymi, a także bieżące reagowanie na stwierdzone nieprawidłowości oraz monitorowanie mechanizmów kontrolnych. Kontrola ta obejmuje stanowiska, grupy ludzi lub jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację zadań przypisanych tej funkcji.
3. Kontrola sprawowana jest w zakresie jakości i poprawności wykonywanych czynności przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez osoby z nim współpracujące i jego bezpośredniego przełożonego oraz wszystkie osoby, którym czynności kontrolne wyznaczono w zakresach obowiązków.

§ 6

Kontrola realizowana na Poziomie II

1. Kontrola na Poziomie II realizowana jest we własnym zakresie przez Bank.
2. Kontrola realizowana na Poziomie II to czynności kontrolne realizowane przez Stanowisko ds. Zgodności i inne specjalnie dedykowane do tego stanowiska lub komórki organizacyjne Banku, niezależne od zarządzania ryzykiem i kontroli wykonywanych na Poziomie I, z zachowaniem zasady braku konfliktu interesów w realizacji czynności kontrolnych.

3. Kontrola, o której mowa w ust. 1 ma charakter ciągły i kompleksowy. Celem kontroli realizowanej na Poziomie II jest ocena skuteczności mechanizmów kontrolnych na Poziomie I i Poziomie II oraz ocena prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w działalności Banku.
4. W strukturach Banku działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność Stanowiska ds. Zgodności.

§ 7

Kontrola realizowana na Poziomie III

1. Kontrola realizowana na Poziomie III to funkcja audytu wewnętrznego (audyt wewnętrzny) realizowana przez Pion Audytu Spółdzielni SOZ BPS, która ma za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej Banku, ładu organizacyjnego oraz informowanie Zarządu Banku, Rady Nadzorczej Banku lub Komitetu Audytu, o jego adekwatności i skuteczności.
2. Audyt wewnętrzny polega na okresowym badaniu, ocenie i doskonaleniu istniejących wdrożonych mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz ich praktycznego stosowania. Audyt wewnętrzny ocenia zarówno zaprojektowanie jak i efektywność kontroli realizowanych na Poziomie I i II, a także ocenia skuteczność i adekwatność systemu zarządzania ryzykiem.
3. W strukturach Spółdzielni SOZ BPS działają adekwatne mechanizmy zapewniające niezależność funkcji audytu wewnętrznego.
4. Zasady organizacji i realizacji audytu wewnętrznego są formalnie uregulowane w Załączniku nr 4 do Umowy Systemu Ochrony.
5. Audyty wewnętrzne przeprowadzane są w oparciu o metodyki audytu, które są zgodne ze Standardami IIA.
6. Jednostka audytowana zobowiązana jest zapewnić audytorom warunki do pracy, nieograniczony dostęp do wymaganych dokumentów i informacji oraz niezbędną współpracę w zakresie koniecznym do przeprowadzenia audytu, a także *zobowiązana jest* do terminowego wdrożenia zaleceń poaudytowych.

III. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH ZA ZAPROJEKTOWANIE, WPROWADZENIE ORAZ ZAPEWNIENIE SKUTECZNEGO I ADEKWATNEGO SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

§ 8

Zarząd Banku

1. Do obowiązków Zarządu Banku należy zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach organizacyjnych, stanowiskach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, który obejmuje funkcję kontroli oraz Stanowisko ds. Zgodności.
2. Zarząd Banku zapewnia niezależność Stanowisku ds. Zgodności oraz zapewnia środki finansowe niezbędne do skutecznego wykonywania zadań oraz systematycznego podnoszenia umiejętności i kwalifikacji pracownika na tym Stanowisku.

3. Zarząd Banku podejmuje działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwej współpracy wszystkich pracowników w ramach funkcji kontroli oraz współpracy ze Stanowiskiem ds. Zgodności oraz Spółdzielnią SOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, a także zapewnienie dostępu pracownikom realizującym te funkcje do niezbędnych dokumentów źródłowych, w tym zawierających informacje prawnie chronione, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych.
4. W przypadku wykrycia nieprawidłowości przez system kontroli wewnętrznej, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w tym określone środki naprawcze i dyscyplinujące.
5. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Zarząd Banku:
 - 1) odpowiada za efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności, rozumianym jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych;
 - 2) odpowiada za opracowanie Polityki Zgodności, zapewnienie jej przestrzegania i składanie Radzie Nadzorczej Banku lub Komitetowi Audytu raportów w sprawie zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 3) w przypadku wykrycia nieprawidłowości w stosowaniu Polityki Zgodności, Zarząd Banku podejmuje odpowiednie działania w celu usunięcia tych nieprawidłowości, w tym środki naprawcze lub dyscyplinujące.
6. Zarząd Banku, nie rzadziej niż raz w roku, informuje Radę Nadzorczą Banku o sposobie wypełnienia zadań, o których mowa w ust. 5.
7. Zarząd Banku informuje Zarząd Spółdzielni o rozpoznaniu istotnych okoliczności, które mogą wpłynąć na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej Banku lub innych banków będących uczestnikami Systemu Ochrony.

§ 9

Rada Nadzorcza Banku

1. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i zapewnieniem funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej.
2. Rada Nadzorcza Banku monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje uzyskane od Stanowiska ds. Zgodności, komórek II Poziomu zarządzania w Banku, Zarządu Banku, Komitetu Audytu, Spółdzielni SOZ BPS w ramach realizacji funkcji audytu wewnętrznego, biegłego rewidenta, organu nadzoru.
3. Ocena dokonywana jest na podstawie:
 - 1) wyników audytu wewnętrznego w danym roku kalendarzowym,
 - 2) wyników kontroli wewnętrznych i zewnętrznych,
 - 3) raportów z działalności audytu wewnętrznego Spółdzielni SOZ BPS,
 - 4) wyników niezależnego monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych,
 - 5) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku.
4. Ocena skuteczności i adekwatności realizacji funkcji audytu wewnętrznego jest realizowana wyłącznie przez Radę Nadzorczą Spółdzielni SOZ BPS.
5. Rada Nadzorcza Banku przeprowadza oceny, o których mowa w ust. 3, na podstawie opinii Komitetu Audytu.

6. Rada Nadzorcza Banku informuje Spółdzielnię SOZ BPS o wynikach oceny, o której mowa w ust. 3.
7. W ramach zapewnienia przez system kontroli wewnętrznej przestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych Rada Nadzorcza Banku:
 - 1) nadzoruje wykonywanie obowiązków przez Zarząd Banku, dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności;
 - 2) zatwierdza Politykę Zgodności Banku;
 - 3) co najmniej raz w roku ocenia stopień efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank.

§ 10

Zarząd i Rada Nadzorcza Spółdzielni SOZ BPS

1. Zarząd Spółdzielni opracowuje, a Rada Nadzorcza Spółdzielni uchwała szczegółowe wytyczne określające zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, wiążące dla uczestników Systemu Ochrony.
2. Zarząd Spółdzielni dokonuje corocznej ogólnej oceny systemu kontroli wewnętrznej w Systemie Ochrony na podstawie:
 - 1) informacji przekazanych przez uczestników Systemu Ochrony, w tym corocznej oceny, o której mowa w § 9 ust. 3;
 - 2) wyników przeprowadzonych audytów;
 - 3) innych informacji dotyczących adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej uczestnika Systemu Ochrony.
3. Zarząd Spółdzielni informuje uczestników Systemu Ochrony o ocenie, o której mowa w ust. 2.
4. Zarząd Spółdzielni informuje banki – uczestników Systemu Ochrony o rozpoznanych istotnych okolicznościach, które wpływają na adekwatność lub skuteczność systemu kontroli wewnętrznej danego banku lub jego podmiotów zależnych.
5. Zarząd Spółdzielni opracowuje strategię pełnienia funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony i przedkłada do uchwalenia Radzie Nadzorczej Spółdzielni.
6. Rada Nadzorcza Spółdzielni monitoruje skuteczność funkcji audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony na podstawie informacji uzyskanych od Zarządu Spółdzielni oraz Pionu Audytu Spółdzielni.
7. Rada Nadzorcza Spółdzielni dokonuje oceny adekwatności i skuteczności działania audytu wewnętrznego w Systemie Ochrony.
8. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Spółdzielni lub wyznaczone przez niego osoby mogą uczestniczyć w posiedzeniach organów statutowych Banku.
9. Zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w Spółdzielni określają regulacje wewnętrzne Spółdzielni zaakceptowane przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

EWIDENCJA ZMIAN

Nazwa regulacji: **System Kontroli Wewnętrznej w Banku Spółdzielczym w Rzeszowie**

Właściciel: **Prezes Zarządu**

Uchwała Nr 29/XII/Z/2024 Zarządu Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2024 roku Uchwała Nr 04/I/RN/2025 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 31 stycznia 2025 roku	III. NOWA TREŚĆ
<i>Uchwała Nr 06/IX/Z/2021 Zarządu Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 27 września 2021 roku</i> <i>Uchwała Nr 07/X/RN/2021 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 28 października 2021 roku</i>	II. 2. ZMIANA
<i>Uchwała Nr 01/VII/Z/2019 Zarządu Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 19 lipca 2019 roku</i> <i>Uchwała Nr 01/XII/Z/2019 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 30 grudnia 2019 roku</i>	I. 1. ZMIANA
Uchwała Nr 08/I/Z/2018 Zarządu Banku Spółdzielczego w Rzeszowie z dnia 29 stycznia 2018 roku	I. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ